

coanegra

Núm. 34 Dezembro 1.986

- Preu: 100 pts.

PRENSA
CORONA

SUMARI

Informació local	pàg. 3
Informació municipal.	pàg. 6
Notes de toponímia santamariera .pàg. 7	
Entrevista: Miquel Salom	pàg. 8
El cafè, tota una cerimònia	pàg. 10
Calendari any 1987	pàg. 12
Llinatges de Santa Maria	Pàg. 15
Juventut: Miquel Frontera	pàg. 16
Per Terres de l'Empordà (II)	pàg. 18
Informació esportiva	pàg. 20
Campionat local de caça	pàg. 24

coanegra

PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B. DE
SANTA MARIA
DEL CAMÍ

Deposit Legal
PM 381-1987.

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ

Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramon Canyelles

Mateu Morro
Jaume Salom
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN

Maria Amengual
Camino
Josep Capó
Tomeu Colom
Francesc Grimalt

FOTOGRAFIES:

Rafel Pizà

PORTADA:

"COANEGRA", fotografia de Miquel Salom. Gener de 1972.

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ I PUBLICITAT:

Joan Alcover, 11
Santa Maria del Camí

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor S.A. - tel. 55 24 08
Ronda del Port, 60 - Manacor

ELS ARTICLES FIRMATS EN
AQUESTA REVISTA SOLS
EXPRESSEN L'OPINIÓ DELS SEUS
AUTORS

NADAL

No hi ha cap festa, ni cap diada, de la importància de la de Nadal. I possiblement això, que ve de tan antic, segueixi així durant molts d'anys. Els Nàdals tradicionals eren senzills, com no podien ésser d'altra manera, però estaven enrevoltats per un aplec de tradicions i costums que els donaven autenticitat. Les "Notxebuenes" i "Notxeviejes" d'ara no podien competir amb les festes nadalenes (Nadal, Cap d'Any i Els Reis), arrelades de bon de veres, sentides i viscudes, no com un gran engranatge comercial i consumista, sinó des de la perspectiva de la trobada, la bona bulla, la vivència religiosa o de la simple festa del poble.

La Sibil·la, els torrons i les neules, els betlems, les porcelles rostides, la comèdia dels Reis Màgics d'Orient, la llet d'ametla, etc., eren, i en certa mesura encara són, ingredients anecdòtics d'unes diades alegres i populars. Unes diades que conviden a la germanor, a allargar la mà als altres i a parlar de pau i de convivència.

Els dies curts i freds, adesiara amb les muntanyes cobertes per la neu, conviden a la conversa i al retrobament. La solemnitat de les Matines i l'impressionant cant de la Sibil·la, conviuen en pocs dies amb la il·lusió dels infants i la bulla dels grans. I això és molt important.

Però amb les festes de Nadal passa com amb tantes altres coses. Amb facilitat deixam el que és autèntic i nostre i abraçam, ulls clucs, tot el que ens és estrany. Fins i tot perdem les paraules nostres i n'adoptam d'estranyes: "notxebuena", "notxevieja", "anyo-nuevo", "s'árbol", "papá noel", etc. I amb les paraules se'n va tot. Per descomptat que aquestes tradicions foranes (per exemple els famosos réms de la nit de Cap d'Any) són coses que estan molt bé, i no hi tenim res en contra, però no han d'eliminar una autenticitat que no hem de perdre.

A més, amb aquest caliportal forani, hi ve una muntanya de propaganda que redueix la festa al simple consum, i converteix l'antiga, venerable i autèntica celebració, amb una competició per fer comprar les coses més inútils. Ens volen fer creure que si no comprem el xampany que la televisió ens diu, ja no hi haurà un Nadal així com cal. La propaganda afecta, ben especialment, els més petits, que romanen embadalits davant la televisió i, cosa lògica, no tenen defenses front a les grans meravelles —que llavors se solen desfer a la primera investida— que es prometen. La festa senzilla i autèntica fa pas a la festa falsa i al consumisme.

Es per això que tot el que sigui recobrar, reviscolar tradicions, conservar una autenticitat —a la qual hi tenim dret— d'unes festes que són nostres i no de ningú més, és molt positiu. No per una enyorança d'uns temps passats, que tanmateix ja mai més no tornaran, sino per fer de la festa un enriquiment personal i un retrobament amb allò que tenim de millor dins nosaltres. Potser amb la senzillesa de les coses que estimam ens trobarem millor.

Bon Nadal!

DE LES VORERES DEL CARRER JAUME I

Sembla que prest al carrer Jaume I estrenarà una nova fisonomia, arbres joves des de fa un any, canvi de voreres per noves de ciment —malgrat que les de pedra donin un caràcter més estètic— i canvi de vorera quan els veïnats ja hagin enrajolat. Sense cap mena de dubte quedarà un bell carrer.

Parlàrem amb un representant de l'actual equip de govern municipal sobre certes qüestions de les obres, parlàrem amb Biel Mesquida.

-Per què es posaren voreres de ciment?

-Al carrer sols hi havia 4 cases amb voreres de pedra viva, la resta era també de ciment posades ja fa bastants d'anys, i que estaven en mal estat o molt enfonsades. Decidírem —la Comissió d'Obres— instal·lar unes voreres de ciment homogènies. Les posàrem altes, per evitar que els cotxes hi aparquin damunt, i per quan plou. Sols hi havia 4 voreres de pedra, no dominaven sobre el ciment. Es una gran obra que s'ha fet i molt necessària, sobretot pels dies de Mercat.

-Sembla que hi ha diferència o la gent ho comenta, entre l'altura de les voreres de tot el carrer i les del tros de la Urbanització de S'Hort d'En Mates?

-No, és impossible, precisament ja que les voreres de la Urbanització eren molt recents, les agafarem de fita, per anivellar tot el carrer, no hi ha cap diferència d'altura.

-Però els veïnats que ja tenien enrajolada la vorera que faran, qui pagarà?

-Es un tema que no s'ha plantejat i no hem rebut encara cap queixa al respecte, quan en rebiguem alguna ens ho plantejarem. Crec que ens hem de subjectar a les millores i avenços d'avui en dia. De tota manera de tot el carrer sols 6 cases estan enrajolades i en condicions, aquests que jo sàpiga no estan enfadats però poden estar molestos. Quan ens ho plantegin, ja

veurem qui té raó i qui haurà de pagar. Ja hi ha un veïnat que ha tornat a enrajolar, no ha dit res i supòs que ho haurà pagat.

En respecte als veïnats que tenen encimentada o amb formigó la vorera, és clar que no és el mateix, una vorera ha d'estar enrajolada, hem de guardar una uniformitat per estètica.

Passant a una altra cosa, sols un veïnat s'ha oposat ferm a fer la vorera, i és en Macià Capó, i que estava en contra de la implantació d'arbres, digué un dia "ara se sembren arbres però un proper ajuntament hi pot posar faroles" i a més aquest senyor ha tengut un munt d'arena sobre la carretera més de 15 dies dificultant enormement el Trànsit sobretot els diumenges amb el Mercat, i aquest senyor és regidor.

-Com així es contractaren aquests obrers de l'EMT per fer les obres?

-Aquests obrers pot ser treballin a l'EMT, però no hi ha cap relació. La Contractació directa d'obres fou decidida per la Comissió d'Obres, que en un principi volia que ho realitzassin en Pep el siquier i l'obrer Municipal Biel Adrover, però aquest darrer no pogué, i en Pep "Siquier" ens digué que coneixia dos homes molt feners, i que en pocs dies en sortiríem i seria poc costós. De fet en Pep "siquier" i els 2 obrers ho feren tot. Mira si són feners, que en 3 dies enrajolaren la vorera de Ca'n Soberano, i uns altres obrers n'estaren prop de 10 per fer un tram de vorera igual a una altra casa. La contractació és legal i facultada pel Batle.

Biel Mesquida també ens parlà de que s'està organitzant el mercat, de fa un bon grapat de mesos s'ordenen els placers per productes, i ara aparquen sobre el que era sa granja, ja que les rutes turístiques han inclòs el Mercat i tots els diumenges venen molts d'autocars. Per això —ens di-

No tothom està d'acord amb les noves voreres del carrer

Jaume I

gué— s'ha prohibit aparcar al carrer nou, i només es podrà aparcar a una banda al carrer Jaume I. A més l'Ajuntament està gestionant la creació d'uns aparcaments pels diumenges, llogant alguna finca propera a la Plaça Nova.

OPINEN ELS VEINATS.

La redacció ha recollit informació sobre la polèmica del carrer Jaume I. Alguns veïnats ens han manifestat que no entenen perquè l'Ajuntament no els ha informat sobre les obres del carrer ni perquè han pujat tant d'altura les voreres, ni qui pagarà les rajoles si ja estava enrajolat, ja que diuen que "una vegada posades les rajoles el manteniment supòs que és de l'Ajuntament, i a aquest deu pertocar la despesa". Per altra part certs veïns han mesurat l'altura de les voreres al carrer i al tros de la urbanització de can Mates, i manifesten "hi ha una diferència de quasi 10 cms, midats amb cinta mètrica... a

més a simple vista es veu aquesta diferència d'altura, i tots sabem qui està darrera la urbanització..." Aquí es fa palesa una contradicció, hi ha o no diferència d'altura? o ens trobam davant un cas de nepotisme?. També ens manifestaren que la immensa majoria del carrer —llevat d'uns 6 o 7 solars— estaven enrajolats o encimentats, perquè augmentar de nivell?. Altres deien "Perquè no ens han comunitat a qui pertoca legalment pagar el canvi d'enrajolat, els altres ajuntaments permeteren encimentar les voreres" o "Perquè no ens han reunit a tots els afectats per informar-nos detalladament del que volien fer, jo vaig pagar la vorera i ara l'he de tornar pagar?". Ja sortint del tema, també hem recollit queixes sobre un munt d'arena que ocupa mitja calçada i que ja fa 3 setmanes que està dificultant el trànsit al carrer i creant embossament de cotxes els diumenges.

La Polèmica continua, hi ha unes opinions divergents, dues versions dels fets gairebé oposades.

B.C.

EN POQUES PARAULES

DINARS DE COMPANYYONIA.

Els veïns de SA VILETA celebraren un sopar a Ca'n Verderol devers Es Coscois, al qual hi assistiren prop d'una cinquantena de persones, els veïns d'aquest barri ens tenen acostumats amb carrosses i fogueró per Sant Antoni, amics de la bauxa i la rialla.

Els veïns de S'ESCOLETA dinaren sota el Puig de n'Elena devers Son Torrella per a celebrar l'èxit del 2on. Premi a les festes de la beata, al dinar hi assistiren quasi un centenar de persones.

La gent vinculada al grup de ball de bot "TANYS NOVELLS" també efectua un dinar a Son Oliver; al qual hi prengueren part prop de cent persones, entre petits i grans.

Sembla que aquest costum de fer grans dinars es consolidi a la nostra vila, bon profit!

LA TERCERA EDAD A LLUC.

El dissabte 6 de desembre, 6 autocars ben rebuts de socis de la tercera edat i d'acompanyants —prop de 300 persones— realitzaren una eixida, anant a Lluc on tots menjaren un cocarroiet i un robiol —fet per gent de la tercera edat— missa optativa, i dinar a Son Sant Martí. Tot per 500 pts. els socis i més de 1.000 pels no socis. Durant l'eixida es celebraren rifes de productes que, la Junta recapta dels comerços del poble, tot per donar més ambient.

Degut al fred de l'hivern, l'associació haurà d'oblidar les eixides fins a la primavera. De tota manera pel dia de cap d'any, l'associació està organitzant una gran xocolatada a la Llar dels Padrins, per rebre ben cofois l'any nou, ja ho sabeu padrins, el 31 a la xocolatada.

DIADA DE LA PREMSA FORANA A MURO.

El passat 16 de novembre, diversos membres de l'equip de redacció de COANEGRA assistírem a la Diada de la Premsa Forana de Mallorca organitzada a Muro pels companys de la revista ALGEBELI. L'acte fou una trobada d'esbarjo visitant diversos monuments murers (Parròquia, Museu Etnològic, Convent dels Mínims) i assistint a l'entrega de trofeus d'un concurs de fotografia organitzat per Algebeli, petit refrigeri i cap a Son San Martí. On se celebrà un dinar sota la presidència de Jeroni Albertí (President del CIM), J. Mulet (Batle de Muro), Biel Massot (President de Premsa Forana), Joan Julià (Director Algebeli) i altres autoritats.

Ja panxacontents i després dels típics discursos de comiat, començava la jornada de feina, l'Assemblea General Ordinària, per passar revista a quasi un any de feina feta, refermant-se llaços d'unió i col·laboració.

La trobada fou un èxit d'organització, i els companys d'Algebeli ens obsequiaren a tots els presents

amb un saquet ple de cacahuets de Muro, d'aquells tan bons.

Es molt destacable la bona actitud de l'Ajuntament de Muro cap a la premsa local, recordem que subvenciona les dues revistes del Poble —Algebeli i Muro-85— amb 300.000 pts. a cada una, així un pot fer feina! A més a més sufragà les despeses del dinar, al qual hi assistiren més de 300 comensals. Molts d'ajuntaments de Mallorca n'haurien de treure un bon exemple i llum cap a les seves revistes de poble.

STIL'S, NOVA TENDA.

A darreries de novembre, els propietaris de MAS-BA obrien una nova tenda de roba a la Plaça dels Hostals. A la inauguració d'STIL'S hi assistí una autèntica generació, i en pocs dies acabaren totes les existències de roba, fou un èxit. STIL'S una nova tenda de roba i perfumeria als Hostals, amb una acurada decoració.

BOMBETES NADALENQUES.

Aquest any el nostre Ajuntament ha posat prest ferm les bombetes de coloraines al carrer Llarg, els primers dies de Desembre ja veren l'enllumenat nadalenc. No fou fins devers passat dia 15 que els comerciants dels Hostals posaren decoració a sa Carretera. El que molta de gent diu, és què punyetes fan enceses de dia!

MUSICA EN VIU A OBAC.

El divendres dia 5 de Desembre, Obac amb la col·laboració de la marca de wiski nordamericana "Jem Beam, Bourbon" organitzà un concert del grup de música EQUUS, que delità amb bon rock —massa alt de decibels— el jovent present. Obac era ple de gom a gom, més de cent joves, ballant i empenyent-se, mira que ho és d'estrany aquest divertiment d'empenyer-se! Després rifa de camisetes donades per Jem Beam, i degustació gratuïta del dit

MOVIMENT DEMOCRÀTIC

15-11-86 al 12-12-86.

Naixements:

Manuel Garcia Pinero, 17-11-86
Miquel Angel Pol Isern, 30-11-86

Matrimonis

Miquel Roig Salvà amb Maria Serra Frontera 15-11-86.

Defuncions

Caterina Vich Mas, 7-8-1902 al 12-11-1986.

Wiski amb cola, sense comentaris del sabor.

ACTES PELS DISSABTE DE REIS.

Com cada any la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, està preparant l'organització de l'Arribada dels Reis d'Orient, per això el dia 10 es reuniren amb entitats culturals i grups de veïnats per montar carrosses, que donen un caràcter més alegre a la vesprada, i també per començar a preparar els foguerons de San Antoni. L'Ajuntament ajuda els grups interessats en fer carrosses pagant les despeses de material que ocasioni la seva construcció. El pressupost d'enguany puja fins a 130.000 pts., incloent el refresc-sopar ofert als integrants de la comitiva reial. La novetat és l'entrega de juguetes a tots els nins dins l'església parroquial, per evitar el fort fred de l'any passat. Per a sol·licitar que els reis entrequin en mà els regals, cal

dirigir-se a Foner, Hostals, Mas-Ba, Mari-Rosa, Can Barona o a les oficines de la Casa de la Vila.

L'assignatura pendent d'uns anys ençà és l'organització de "L'Adoració dels Sants Reis d'Orient", l'obra de teatre popular que roman a l'oblit, i que fa esclafir de rialles a petits i grans. Ja haurà de ser l'any vinent.

REUNIO DELS VINATERS.

Com sol ser tradicional en aquestes dates, la majoria de vinaters de la nostra vila es reuneixen per fixar un preu orientatiu del litre de vi rosat i negre, enguany l'encontre es produí a Ca'n Soberano el divendres dia 5 de Desembre. Arribant-se a l'acord de 80 pts. el litre de vi, ja sia rosat o negre.

FIRA DEL FANG A MARRATXI.

Des de dia 6 fins a dia 14 d'aquest mes de de-

sembre va tenir lloc a "Ses tres germanes" la 3a. edició de la fira del fang, que va comptar amb la participació de quatre ceramistes santamariers: Benet Mas, Ramon Canyelles, Federico Kramer i Bartomeu Amengual. Hem

de dir que Santa Maria va ser el segon poble —després de Pòrtol— en quant a nombre de representants, tot i que haguem de lamentar l'absència de Miquel Serra i de Miquel Canyelles, presents a l'edició anterior. B.C.

L'AUTOPISTA MARRATXI-INCA AVANÇA ELS AFECTATS NO HAN ESTAT INFORMATS

Aquests primers dies de desembre han estat d'esglai i mal de cap per a més d'un santamariet propietari d'un tros de terra o d'una petita caseta situada per on quasi segur que passarà una autopista o monstre de ciment i asfalt. Molts de propietaris o curiosos s'han desplaçat cap al Pla de Buc a veure les estranyes fites grogues i vermelles enclavades en terra que tècnics de la Conselleria d'Obres Públiques del Govern Balear o llogats per aquesta han instal·lat a la nostra contrada. Quasi ningú entenia el seu significat, ni què delimiten.

L'incoherent de s'assumepte és que la Conselleria d'Obres Públiques no hagi fet públic res al respecte. Creim que en una societat de dret, que respecta la llibertat i la democràcia, aquestes incursions de tècnics dins propietats privades, sense cap casta d'avís, per clavar estaques, són un atemptat contra la dignitat de les persones. El més normal és que la Conselleria abans de fer-ho, avisàs els ajuntaments enviant un plànol detallat del traçat, que estigués a informació pública, perquè els afectats ho comprovasin; a més que avisàs a través dels mitjans de comunicació que els seus tècnics marcarien el traçat de l'autovia i així evitar més d'un esglai. Aquesta desinformació als afectats sols sembla ser marcada per les presses d'iniciar l'autovia abans d'acabar el mandat actual, sens cap mena de dubte que és un atemptat de manca de civisme i ètica dels responsables de la Conselleria d'Obres Públiques. Sembla que hi hagués sempentes per fer l'autovia.

Diferents afectats han manifestat la queixa per la desinformació que han patit, i troben innecessària la construcció de l'autovia. D'altres diuen que així com estan disposats els terrenys al voltant del camí de Muro —perpendicularment— el traçat de l'autovia atravesa la majoria de finques en diagonal, la manera que fa més mal a la finca, quedant un tros a cada part de l'autovia. Un opinava que seria millor eixamplar el camí de Muro i posar-lo en condicions. D'altres han comunicat que és necessària una informació detallada de com quedaran les camades que duen a les seves casetes no afectades directament per l'autopista, etc.

La viabilitat de l'autovia o autopista és dubtosa, els comerciants no s'estan massa a favor, però el trànsit a "sa carretera" és nombrós, sobretot els diumenges, quan és gairebé impossible atravesar-la. Una solució al trànsit és necessària, però perquè aquests anys sols s'ha pensat en l'autopista i en cap moment en les carreteres alternatives avui no utilitzades?

Hem sol·licitat informació sobre l'estat de l'autovia al Gabinet de Mitjans de Comunicació del Govern Balear, que encara no hem rebut. En propers números informarem sobre l'estat de la qüestió. De tota manera sembla que a finals de desembre o a principis de Gener es farà l'exposició pública del projecte.

PERRUQUERIA

JOAN I MARIA

Antoni Gelabert, 18 Tel. 62 06 81
SANTA MARIA DEL CAMI

Coses de la Casa de la Vila

En el transcurs del mes de Novembre, hi ha hagut dos plenaris en el Consistori de Santa Maria, una sessió Ordinària celebrada el dia 6 de Novembre i una Extraordinària el 24 de Novembre.

A la sessió del dia 6 de novembre se varen debatre els següents punts de l'ordre del dia: IMPOSICIONS I MODIFICACIONS D'ORDENANCES FISCALS.- Se varen aprovar les esmentades Modificacions i Imposicions, per majoria i un vot en contra.

ADQUISICIO DEL SONDEIG DE SON TORRELLA

Se va aprovar per unanimitat la compra dels terrenys de Son Torrella on l'Ajuntament havia fet un sondeig de prospecció d'aigua del qual s'abonaran 3.000.000 de pessetes.

SUPORT A PALMA COM A SUBSEU OLIMPICA-92

Presentada la moció del PSOE, la qual s'adhereix a les gestions que es puguin fer pels diferents organismes oficials, per aconseguir que Palma siga Sub-seu Olímpica l'any 92. Se va acordar

remetre a l'Ajuntament de Palma, Comunitat Autònoma i Consell Insular, un escrit d'adhesió a les gestions que puguin desenvolupar tals organismes públics, a favor que la "Vela" es faci a la Badia de Palma.

A la sessió del dia 24 de Novembre es va acordar el següent: **NORMES SUBSIDIARIES: RESOLUCIO ALLEGACIONS:** Es varen veure les allegacions presentades per diferents veïns de Santa Maria, així com també els reculls de firmes presentades en contra de la Via de Ronda. Amb el vot en contra dels regidors Salom i Capó es varen aprovar les modificacions a les Normes Subsidiàries consistents en 5 punts i procedir a un NOU PERIODE D'INFORMACIO PUBLICA perquè els veïnats puguin presentar allegacions en contra de les modificacions.

En aquesta mateixa sessió es varen aprovar **SUPLEMENTS DE CREDITIS I L'INCREMENT DEL PREU DEL CONTRACTE DE RECOLLIDA DE FEMS** segons l'augment del nivell de vida, és a dir, un 9'5.

Un saig

A S'AJUNTAMENT.

Som un veïnat del carrer Jaume I; fa unes setmanes que mos baratareu ses voreres de s'acera, però veim que tot ha quedat així, tot són escalons i trampes per sopegar i que els únics beneficiats són els que no tenien res fet.

I si és veritat lo que me digueren, que s'havia de posar una capa d'asfalt en tot el carrer per pujar millor els cotxes a ses cotxeries, resultarà que dos

solars i una vivenda quedaran enclotats com estaven tots els altres abans de començar aqueixa "Obra" —valgui s'expressió—, perquè està feta per gent que ja té feina per viure i no té perquè prendre els jornals a altres que no tenen feina.

Esperam que això se compongui per bé, o si no més valdria no haguesin mogut aqueix sarau.

"Un veïnat"

TARIFES ACTUALITZADES DE LES ORDENANCES FISCALS

PISCINA MUNICIPAL:

Menors de 14 anys	100 pts./dia
Majors de 14 anys	200 pts./dia
abonament temporada, meys de 14 anys	1000 pts./estiu
abonament temporada, més de 14 anys	2.000 pts./estiu

PLUS VALUES:

Terrenys 1a. Categoria	550 pts./m2.
Terrenys 2a. categoria	450 pts./m2.
Terrenys 3a. categoria	400 pts./m2.

RECOLLIDA DE FEMS:

Vivendes	2.860 pts./any
Bars 1a.	15.015 pts./any
Bars 2a.	13.200 pts./any
Bars 3a.	11.385 pts./any.
Bars-Restaurants 1a.	22.275 pts./any
Bars-Restaurants 2a.	20.460 pts./any
Bars-Restaurants 3a.	16.830 pts./any
Destil.leries	16.830 pts./any
Magatzems begudes	7.755 pts./any
Fàbriques de pell	9.570 pts./any
Tendes de pell (confecció).	15.015 pts./any
Tendes electrodomèstics	11.385 pts./any
Tendes comestibles 1a.	7.755 pts./any
Tendes comestibles 2a.	5.940 pts./any
Supermercats 1a.	11.385 pts./any
Supermercats de 2a.	7.755 pts./any
Carnisseries	9.570 pts./any
Forns 1a.	15.015 pts./any
Forns 2a.	13.200 pts./any
Forns 3a.	11.385 pts./any
Merceries	7.755 pts./any
Tallers mecànics 1a.	15.015 pts./any.
Tallers mecànics 2a.	13.200 pts./any
Farmàcies	15.015 pts./any
Perruqueries	7.755 pts./any
Bancs/Caixes	13.200 pts./any
Fotografia	9.570 pts./any
Fàbriques de teixits	9.570 pts./any
Estancs	9.570 pts./any
Cinemes.	9.540 pts./any
Farineres	7.755 pts./any
Tapisseries	7.755 pts./any
Sabateries	5.940 pts./any
Tendes d'antiguitats.	9.570 pts./any
Peixateries	9.570 pts./any
Fusteries	5.940 pts./any
Ferrers	5.940 pts./any
Tallers recauutats.	15.015 pts./any
Tendes de mobles	11.385 pts./any
Magatzems construcció.	7.755 pts./any
Col.legis.	5.940 pts./any
Sales de jocs	11.385 pts./any
Magatzems Sabates	5.940 pts./any
Magatzems vins.	7.755 pts./any
Benzineres	5.940 pts./any
Oficines 1a.	7.755 pts./any
Oficines 2a.	5.940 pts./any
Gerrerries	5.940 pts./any
Comerços de productes del camp	5.940 pts./any
Venda de pastissos.	15.015 pts./any
Tendes de vídeo	9.570 pts./any
Material electrònic.	5.940 pts./any
SUBMINISTRE AIGUA POTABLE	45 pts./m3.
ENTERRAMENTS	2.000 pts./m3.

NOTES DE TOPONÍMIA SANTAMARIERA

CAMI D'ES RAIGUER

La paraula **raiguer** denomina la part més baixa d'una muntanya, on comença la pujada. A Mallorca es coneix per Es Raiguer la franja NE-SW, entre els fons de les badies de Palma i Alcúdia, i entre es Pla (uns 100 m. alt.) i la Serra de Tramuntana (uns 300 m. alt.) Es a dir, Es Raiguer comprèn Santa Maria, Consell, Binissalem, Inca, etc., fins arribar a Alcúdia. Es veu que aquesta denominació és molt antiga, ja que apareix a la Crònica de Marsili del s. XIV, "Aquella yla... ha XVI parts: les tres en montanyas e en lo peu de les montanyas lo qual apeylan Rayguer". També en un document de 1419: "Del dit cantó fins lo camí del rayguer". El camí des raiguer és el camí que va per Mainou cap a la carretera de Bunyola i cap a Ciutat, avui pronunciat sovint camí des ragués, des ragué, o fins i tot, des regrés. A un document municipal de 1817 hi consta com "camino de Raguers", però sembla que a molts altres documents i confrontes apareix la forma **camí del raiguer**, que és l'antiga i la correcta. Una bella sobrevivència del nom que identifica tota la nostra comarca.

ES COSCOIS. A un document de 1639 apareix el lloc conegut per el **Coscoiar**, que apareix a nombrosos papers fins el s. XIX. Ara, aquest lloc, situat més dins el terme de Marratxí que el de Santa Maria, quasi sobre

el límit municipal, a un costat del camí des Pou des Coll, és conegut com **Es Coscois**. Un coscoll és una alzíneta petita, amb fulles dentades i llises, verdes, per les dues cares, que fa aglans petits, i quasi mai supera el tamany arbustiu. Doncs els coscolls són abundants en aquest redol, tant cap a Es Pinaret com cap a les garrigues de prop de Son Maiol, fins i tot n'hi ha qualque rebrot dins la garriga d'en Mates, just devora la carretera d'Inca. El cas és que els coscollars són molt rars a Mallorca, per on abunda més és en el terme de Puigpunyent i Establiments, per això no és estrany que donassin nom en aquest indret.

ETS ESTANCA-SANGS. Si anau per la carretera de Sencelles en entrecruar-se aquesta amb la carretera que va a la vila i el camí de Son Seguí, veureu uns arbres grossos i antics, aquest lloc és conegut per **Ets Estanca-sangs**. Quan qualcú pren pel carrer

des Molinets cap a Son Seguí diu que se'n va cap a n'ets estanca-sangs. Aquest nom fa referència als arbres que hi ha al creuer, arbres vells, però amb un esplet de tanys, i amb rebrots que surten vorera de carretera. Es tracta dels "fraxinus angustifolia", l'arbre ver, fleix, felix o freixe, en castellà fresno. Un arbre que se sol fer a la vorera dels torrents, de fet és abundant en el torrent d'Alaró, torrenteres de per Sencelles, i més rar, pel torrent de Coanegra. La bullidura d'escorxa d'estanca-sangs al 5 per cent, tres tasses al dia, lleva la febra. La de fulles seques, 15 grams per una tassa gran, és bona contra el reuma i la gota. Tres xicles diàries durant 15 dies. D'aquesta propietat febrífuga li deu venir el nom.

ES COCO PEGUER també anomenat **Es Cocó Paquer**. Vet aquí un topònim que ens testimonia una activitat avui desapareguda, i qui sap el temps

que fa que va desaparèixer: la feina del peguer o pegater. La feina d'obtenir pega a partir de la resina (sa reina) del pi. La pega que empraven els boters, els pastors, els calafats, els sabaters, etc. D'aquí ve el nom de la possessió de Peguera (avui una important zona turística) i d'aquí ve el nom del nostre cocó dins la possessió de Son Pou, gairebé en el límit de Sa Comuna de Bunyola. Es Cocó Peguer és una construcció de pedra terracada, per no deixar sortir l'aigua, que aprofita el regalim d'unes roques llises per a emmagatzemar aigua. Aquest cocó hi és des de temps immemorials, i ha servit a carboners, llenyaters i a tothom que per allà ha habitat per beure i abeurar les bèsties. Està situat dins el Comellar des Salt d'en Gener, i s'hi va per un camí de carro —avui molt espanyat— que surt de devora el torrent de Coanegra.

M.M.

Els "fraxinus angustifolia" - estanca-sangs - han donat nom a aquest creuer de camins

JARDINER

**S'OFEREIX PER
MONTATGE I,
MANTENIMENT
DE JARDINS**

Tel. 62 05 32

a partir 18 h.

Demanar Emili

MIQUEL SALOM, FOTÓGRAF

En Miquel Salom, "costurer" té 35 anys, està casat i té una filla que nom Laura. Des dels 15 anys fa fotografia. Va fer de mestre d'escola durant 13 anys, i després se dedicà per complet a la fotografia.

-Com va ser que te decidires per canviar s'ensenyança per sa fotografia?

-Bé això, era paral·lel. Des que vaig començar a estudiar magisteri ja feia fotografia, fins que s'aspecte econòmic me va donar una independència i me vaig poder dedicar exclusivament a sa fotografia.

-Què és per tu sa fotografia?

-Es una pregunta que podries escriure una revista sencera si et contestàs. Però bàsicament són dues coses: una, sa més important de totes, és sa raó d'és perquè faig lo que faig, i sa segona raó sa meva manera de viure, molt resumit.

-Com començares a fer fotografia?

-Com quasi tothom, d'una manera casual i en pla d'aficionat, ara en fa 20 anys. Era una cosa molt idíl·lica, molt poètica, sa relació entre sa fotografia i jo, això va ésser es començament de tot.

-Fotografia, art o tècnica?

-Ses dues coses evidentment, sa meva opinió molt subjectiva, és que es necessari dominar sa tècnica per

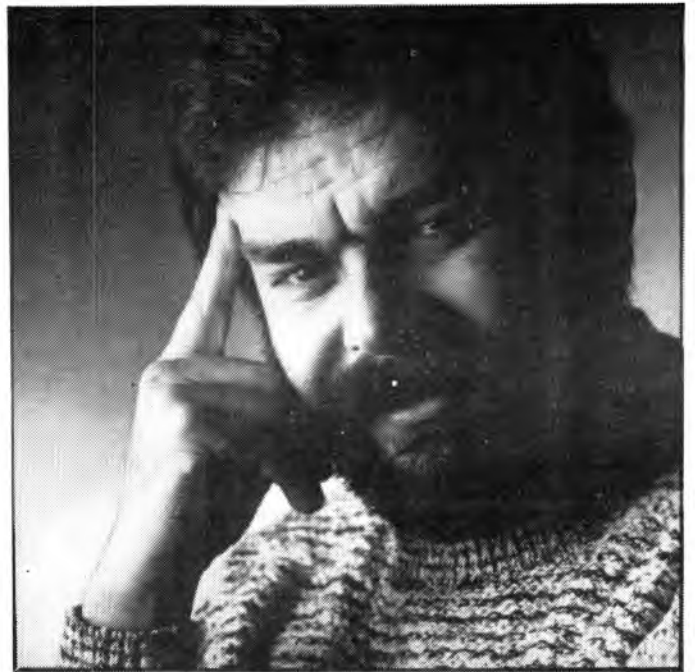
poder desenvolupar s'art que dus dins tu, si és que en dus, i això és tot així de senzill i resumit. Hi ha gent que és un artista i et sabrà fer una composició a nivell de dibuix, o d'un oli o d'una pintura, però tècnicament no coneixerà una càmera fotogràfica, llavors aquest no pot ésser fotògraf.

-Conta'm sa teva evolució?

-Fa anys ses possibilitats fotogràfiques a Mallorca eren molt distintes a ses d'ara. Sa societat se trobava en un moment més retardat que l'actual en quan a s'aspecte de desenvolupament comercial i necessitat fotogràfica. Es servei que noltros donàvem era un servei més d'aspecte social que empresarial de tipus industrial o publicitari. De publicitat pràcticament no se'n feia. Avui en dia Ciutat i Mallorca està plena de tanques publicitàries pertot, i en aquell temps el que hi havia eren petits anuncis. Llavors sa nostra feina començava per fer reportatges socials i fotografies d'estudi.

-Quines feines fas?

-A part de lo que és es servei normal d'una tenda de poble de fotografia, com poden ésser tot es ser-

vei de venda i revelat de rodetes, venda de càmeres fotogràfiques, així com equips de televisió, música, vídeo, etc. Feim fotografia d'estudi i de reportatges; tenim una altra empresa dins sa mateixa, per dir-ho de qualque manera, que és allà on jo faig feina més fort. Amb aquesta empresa me dedic a sa fotografia industrial i publicitària, és en aquest camp on hi ha hagut es desenvolupament més gros i realment és es que a mi m'interessa.

Lo ideal seria poder-te dedicar a un tipus de feina, com pugui ser fotografia d'alimentació, d'arquitectura, etc. Noltros aquí afortunadament o desgraciadament no ho podem fer, per-

què no hi ha mercat per una sola especialització. Lo que feim és abastar totes ses feines que podem. Amb es vídeo hi ha molta diversificació, però de moment s'està utilitzant de forma industrial per presentar productes o per presentar empreses.

-Quins projectes tens?

-Molts, com és natural en una persona inquieta com jo. Si no fos inquiet no hauria arribat aquí on he arribat. Es projecte a més llarg termini es poder arribar a vendre ses meves imatges com a obres d'art. Potser no arribaré a aconseguir-ho mai, però de moment estic en camí de fer-ho, en un termini de 15 anys aproximada-

BARTOMEU CANYELLES VICH

TECNIC ASSESSOR

- *Naus Industrials i agrícoles
- *Instal·lacions contra incendis
- *Instal·lacions elèctriques
- *Projectes agrícoles
- *Estudis i informes tècnics
- *Projectes en general
- *Assessorament tècnic de finques

Carrer Llarg, 71 SANTA MARIA DEL CAMI

Botiga
de
Llana
i Fils

Placa Hostals, 55

Santa Maria del Cami

dament. Ara de moment lo que faig és afiançar i promocionar es meu nom, en principi a nivell regional, ja bastant aconseguit i en segon terme passar a un nivell nacional per poder donar després es salt a s'internacional.

-I de quina manera se pot aconseguir?

-Aquest món és bastant diferent, i sa gent en general no el coneix. Bàsicament funciona de sa següent manera, tu tens uns imatges que consideres molt bones o excel·lents, llavors contactes amb una sèrie d'agències internacionals que hi ha, com per exemple Image Bank, lo que fan es comprar-te aquestes diapositives, posar-les dins un catàleg que s'edita a nivell internacional. Així a ses teves imatges les poden comprar en aquest moment a qualsevol part del món. Quan ja te trobes en aquesta situació, ja tens una sèrie d'agents, que te venen sa teva pròpia feina perquè ja ets un artista que té un valor.

-Quines reformes has fetes a s'estudi?

-Aquest estudi en aquests moments, i per tots els que l'han vist, i jo n'estic convençut d'això, és es millor de Mallorca, del que n'estic bastant orgullós. Però no només és es millor de Mallorca en s'aspecte d'instal·lacions sinó també en s'aspecte de sa persona que el maneja. En quant a equipament tenim ses millors càmeres del món: SINAR, HASELBLAD, LEICA. Sa meua formació l'estic reciclant, cada any vaig a un curs a Suïssa de millora i perfeccionament de fotografia i sempre que puc estic amb qualche fotògraf important, per exemple vaig estar tot un dia amb en Frank Kikio, que és es president de s'associació de fotògrafs americans. Això és una forma d'anar millorant sa teua pròpia feina i estàs en contacte amb una gent que t'interessa per desenvolupar lo que he dit abans.

Miquel Salom en el moment en què feia la fotografia que il·lustra aquest número de COANEGRA. Era el mes de gener de 1972, a la vall de Coanegra.

-Quina possibilitat hi ha de formació a Espanya?

-A Madrid i a Barcelona hi ha unes acadèmies que t'ensenyen, però jo les desconec totalment, no sé fins a quin nivell arriben, en saben segurament molt més que jo, perquè jo tot lo que he fet, fins un cert nivell, és autodidacta 100 o/o, que és com han començat es 99 o/o des fotògrafs.

-Com potenciaris sa fotografia a Santa Maria?

-Crec que a Santa Maria no solament hi ha es tema de sa fotografia per potenciar sinó que desgraciadament hi ha moltes coses.

sones serien uns possibles fotògrafs.

-Hi ha molts d'aficionats a Santa Maria?

-Ho desconec totalment, perquè contacte amb sa gent en tenc molt poc, degut a que tenc es dos col·laboradors, na Margalida i en Guillem, que són es que estan abaix, jo normalment degut a n'es meus compromisos estic quasi sempre a fora. Hi ha una diferència entre sa fotografia d'aficionat i sa fotografia de record, aquesta darrera mai desapareixerà perquè forma part de sa persona, sa persona vol i té necessitat de recordar uns fets, uns moments, a n'això ajuda que ses càmeres que se fabriquen actualment són tan automatitzades i tan senzilles, que fer una fotografia, pràcticament no té cap secret.

-Quines aficions tens?

-Es cine naturalment, i es vídeo que forma part de sa meua vida perquè ha estat una conseqüència des moment. Noltros hem començat amb es vídeo fent lo mateix que en fotografia, reportatges de noces, batejos, comunions, perquè hi ha un sector de gent que t'ho demana, però a part també feim feines de més responsabilitat, des des punt de vista des resultat final que han de tenir, s'estudi que hem construït ara aquí està preparat d'una forma mixta per poder abastar dues formes de treball sa fotografia i es vídeo.

-Fotografia com a negoci?

-Sí, sa fotografia com a negoci és necessari per poder desenvolupar sa part creativa. Noltros som una empresa, en la qual hi ha un bon equip que m'ajuda, que són, na Margalida Canyelles, en Guillem de la Fuente i en Llorenç Frontera. Això dins un poble com Santa Maria en fotografia ja està molt bé. Es negoci o benefici, és una conseqüència d'una empresa ben duita.

Magdalena.

CURIOSITATS DE LA CUINA MALLORQUINA PER ALLA L'ANY 1886

EL CAFÈ, TOT UNA CERIMÒNIA

Més d'un hem sentit dir a les nostres padrines, del cafè d'ara, "no és com es d'un temps". I si això ho diguessin les nostres repadrines si que seria ben cert. Serà que el cafè també ha tornat modern. Vejam com preparaven devers l'any 1886 el cafè, i si qualcú té ànims de provar-ho, endavant, aquí tenim una recepta de 1886 que és tota una aventura. Comença així:

"CAFE, Després d'haver dinat bé, convé prendre cafè i si no està ben fet no serveix per ajudar a la digestió.

Per aquest motiu volem donar quatre regles per fer-lo bé.

Primerament s'ha d'escollir un cafè bo i si pot esser del que diuen de "caracolillo" —la gent major així ho recorda perfectament, talment m'ho han dit— si pot ser d'aquest, millor serà. (Devia ser dels cafetals dels repadrins d'en Juan Valdés de Colombia, aquell que surt per la Tele). Se torra dins una torradora, remanant contínuament perquè el torrat surti igual fins que comença a fer olor.

El grau de torrat contribueix a fer-lo bo perquè si està massa torrat li fuig l'aroma i perd la millor qualitat de la qual n'és objecte. El color del cafè torrat no ha d'esser negre ni tan sols color de xocolata, sinó que basta

que tengui color de tabac. Com l'aroma és molt volàtil i es desenrotlla quan està torrat, se coneix aquest desenrotllament perquè els grans de cafè suen un licor com a oliós. Per evitar l'evaporació d'aquest licor aromàtic és bo que quant està a punt de començar a ser torrat s'hi afegesqui dins la torradora una culleradeta de saïm dolç, el qual es reparteix per igual sobre els grans, així es tapen els poros, i l'aroma no fuig tan depressa.

Llavors se posa dins un pot i sols s'ha de molre dins el molinet el que basti per fer el cafè.

Aquest cafè surt molt

aromàtic, però no té el color molt fosc i per això pareix clar. Hi ha un medi de solventar aquest inconvenient afegint un poc de sucre cremat al temps de colar-ho.

Se coneixen moltes castes de filtres per colar el cafè. Hi ha la cafetera russa que ella mateixa filtra —devia de ser una meravella—, però la manera més econòmica de filtrar és la que empenen els mariners, consistent en una barretina de llana en forma d'embut i passar-hi per ella el cafè, tirant-hi damunt l'aigua quan bull i després tornar-la colar dues vegades pel mateix filtre

sense treure el cafè, així pren més color.

Per cada tassa de cafè regular s'hi sol posar una culleradeta de cafè, la qual cosa és una unça per cada quatre tasses.

Llavors cada qual hi posa el sucre que sigui més del seu gust, perquè n'hi ha que el prenen sense sucre."

Com podeu veure si agafam això com a una cerimònia, aquella que els Xinesos diuen "La cerimònia del te" queda com a petita vora la nostra. No vos ho pareix.

MAC

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

Instal.lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal.lacions BOMBES
SUMERGIDES

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a

Telèfon 24 68 74

Palma de Mallorca

Carrer Casasnovas, 21

Telèfon 62 06 02

Santa Maria del Camí

BON NADAL

I

FELIÇ ANY 1987

VOS DESITJA A TOTS

L'AJUNTAMENT DE SANTA MARIA

BON NADAL

Vos desitjam a tots
des de cada àrea de la nostra activitat

ÀREA ACCIÓ SOCIAL	ÀREA CULTURA	ÀREA ECONOMIA	ÀREA COOPERACIÓ
◊ Personal. ◊ Acció social ◊ Hospital General ◊ Hospital Psiquiàtric. ◊ Llar de la Infància ◊ Llar dels Ancians	◊ Cultura i Educació. ◊ Xarxa biblioteques. ◊ Esports. ◊ Escoles esportives.	◊ Foment de l'indústria, comerç i turisme. ◊ Agricultura. ◊ Pesca.	◊ Ordenació del territori i urbanisme. ◊ Pla d'obres i serveis. ◊ Xarxa viària. ◊ Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

VIVERO

HORTUS

TOTA CASTA DE PLANTES
ORNAMENTALS

AMB L'ORGULL DE SER
PART DEL POBLE !!

Camí de Coanegra, s/n *Tel. 62 02 79*
SANTA MARIA DEL CAMI

TALLERS T & B

Reparació
d'Automòbils
en general

Especialitat en
SIMCA i
CHRYSLER

SERVEI DE GRUA
VENDA DE VESPE I VESPINOS

Plaça Jaume II *62 04 74*
62 01 52
SANTA MARIA DEL CAMI *62 06 70*

CALENDARI 1987

VIA 17
SANT ANTONI

gener						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				
febrer						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					
març						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				
abril						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					
maig						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				
juny						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JUST
AMB

ELS
DILLUNS
INDIVISIBLES

SANTA MARGALIDA

VIA 20
SANT SEBASTIÀ

SETMANA SANTA

ELS FIRD

diumenge
dissabte
divendres
dijous
dimercres
dijous

juliol						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				
agost						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					
setembre						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					
octubre						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				
novembre i desembre						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SANTA MARIA DEL CAMÍ

EMPRESARI: PROPERA
SORTIDA NOVES LINEES
DE CREDITIS SUBVENCIONATS
PER A LA SEVA EMPRESA
AMB MILLORS CONDICIONS
I MENOR INTERES

Millorar el seu demà és la nostra tasca, avui.

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Economia i Hisenda

ELS LLINATGES DE SANTA MARIA (I IX)

RUBI Nom d'una vila situada en el Vallès Occidental. Existent a Catalunya i Balears, a València adopta sovint la forma RO-BI. No tenim gaires testimonis de la presència d'aquest cognom a Santa Maria fins el s. XIX, quan entre altres trobam en Bartomeu Rubí "Came-ta" (1833), Margarida Rubí "Llacinta" (1827), etc.

SANTANDREU.

Aquest llinatge ve de pronunciar Sant Andreu.. El podem trobar a Catalunya, País Valencià i Balears, és a dir, a totes les terres de parla catalana. Poc després de la conquesta, en el s. XIII, un barceloní que nomia Pere Santandreu s'establí a la vila de Petra, començant una família que tendria molta d'importància en aquell poble. A Santa Maria no és massa antic, en començam a trobar una presència documental en el se-

gle passat, potser fins i tot en el segle XVIII. En Miquel Santandreu fou batle el 1883, i en Gabriel Santandreu Canyelles, l'amo de Can Pereta, ho fou el 1912. També trobam en el segle passat persones de cognom Santandreu amb el malnom "Blanc.

SASTRE. El llinatge ve de *sastre*, 'qui fa vestits d'home', i és present arreu dels Països Catalans. Existeix a la nostra vila des de temps antics, però sempre amb més presència a Santa Eugènia, per això no seria gens disbaratat pensar que en Joan Sastre, jurat de la vila de Santa Maria del Camí el 1627 i en Joanot Sastre, mostassaf de la nostra vila el 1545, fossin tots dos taujans.

SBERT. El podem trobar també amb les formes **ESBERT, ISBERT, ASBERT** i **OSBERT**. Es trac-

ta d'un antic nom de fonts, corrent a l'edat mitja, de procedència clarament germànica, essent dubtós si ve d'Agisbert o d'Isanbert, "fort brillant". El trobam al nostre poble bastant corrent en el segle passat: Pere Sbert "Pericons", Tomàs Sbert "Pocos", Pau Sbert "Xiscos", etc.

SERRA. Ve del substantiu *serra*, 'cadena de muntanyes'. Però és més probable que el llinatge vengui de qualcun dels molts noms de lloc que duen aquest nom: La Serra, Serra d'en Garceran, Serra de les Comtesses, etc. També es troba en les formes **SERRES** i **SERRAS**. A Santa Maria n'Antoni Serra fou mostassaf el 1497. En el s. XIX hi trobam en Joan Serra "Tianet", en Jaume Serra "Teuler", etc. El 1893 en Sebastià Serra Nadal fou batle de la vila, en Bartomeu Serra Roig "Cadufa" ho fou el 1921, i el seu germà Rafael el 1939.

TORRENS. Plural del substantiu *torrent*, 'curs d'aigua intermitent'. S'hauria d'escriure **TORRENTS**. També existeix la forma **TORRENT**. Potser faci referència a qualcuna de les múltiples poblacions que duen aquest nom: Torrent d'Empordà, Torrent (Penedès), Torrent de Saona, etc. El trobam a Barcelona, Tarragona, València, Mallorca, etc. En el s. XIX el començam a trobar a Santa Maria, en Martí Torrens era pro-

pietari de Son Ganxo el 1817.

VICH. Nom de la ciutat catalana de Vic. S'hauria d'escriure **VIC** (com **BOSC** enlloc de **BOSCH**, etc.). Del llatí vicus 'poble, llogaret'. Existeix a Tarragona, Barcelona, Castelló, València, Balears, etc. A Santa Maria en Pere Joan Vich fou batle el 1854-56, 1869-72 i 1876-79. En Pere Vich Campins "de Sa Consellera" ho fou breument el 1924. En el nostre poble aquest llinatge ha estat molt lligat al malnom "Gelat", de tota manera ja en el segle passat trobam en Joan Vich "Pineda", propietari d'una finca de Coanegra prop de Son Roig.

VIDAL. Nom propi d'home, molt usual a l'edat mitjana. Vidal és el nom de diversos sants. Pareix que el mot deriva del llatí, significat 'vivaç', 'sà', 'fort'. Comú a totes les terres catalanes. A Mallorca des de molt prest n'han existit diferents branques, entre les quals els Vidal d'Orient (Son Vidal), que s'extingí el segle passat. En Pere Vidal fou batle el 1675 i en Pau Vidal el 1705. En el segle passat el trobam molt vinculat al malnom "Real", però és bastant abundant: Pau Vidal de Sa Viuda, Antoni Vidal "Borràs", Joan Vidal "Panerer", Francesc Vidal "Real", etc.

ES SAIG SULL.

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

SANTA MARIA

DISTRIBUIDORA

ARTINET

ARTICLES DE NETEJA
I PRODUCTES PER A PISCINES

Plaça de Ca'n Orell, 12

Tel. 62 07 18 SANTA MARIA

Fusteria

Martorell

Taller:
C/. Bartomeu Pascual

Tenda:
Carrer Llarg, 89
SANTA MARIA DEL CAMI

MIQUEL FRONTERA SERRA, ECOLOGISTA

SI EL PROGRÉS URBANÍSTIC NO S'ATURA, D'AQUÍ A 20 ANYS NO QUEDARÀ CAP PLATJA SENSE URBANITZAR

Fins ara amb aquesta secció de joventut, he entrevistat a joves, que per un o altre motiu, he cregut que podien contar qualche cosa, esportistes, professionals, gent de qualche manera molt dedicada a una activitat.

Reflectir la gran diversitat de pensaments, vocacions, i activitats, que els joves tenen no és bo de fer, és per lo que he pensat que la millor manera de fer-ho és entregar la secció als propis protagonistes, és a dir, que a partir del proper número, el que avui és entrevistat passarà a esser entrevistador, elegint el seu entrevistat, posant així en marxa una cadena.

En Miquel Frontera ara té 24 anys, llicenciat en Biologia, és una persona molt preocupada, pels problemes ecològics que tenen les nostres Illes. Recentment ha fet un treball damunt les aigües de Coanegra i és membre del grup ecologista G.O.B.

-Què és la Biologia?

-Es la ciència que estudia la vida, aquesta és una definició molt general.

-Emperò què fa, què estudia exactament?

-Xerrar de Biologia en general no té sentit. Se divideix amb moltes branques, Microbiologia, Genètica, Ecologia, Fisiologia, etc.

En principi era una ciència única i degut al progrés de la ciència s'ha anat diversificant, fins al punt que és millor xerrar de distintes ciències.

Lo que te puc dir és què fan, els distintes departaments de la facultat d'aquí.

El departament de Microbiologia, estudia en concret les Bactèries, que degraden productes derivats del petroli, això és interessant, perquè aquests productes, no se troben a la naturalesa, i clar, de moment no són Biodegradables. Els Microorganismes s'adapten molt aviat a les noves condicions de vida.

El departament d'Ecologia que estudia l'impacte ambiental dels incendis.

El de Fisiologia vegetal que s'encarrega de trobar mètodes per millorar la pro-

ducció vegetal, millorant la Fotosíntesi.

El de Limnologia estudia les aigües epicontinental, i concretament a Mallorca s'Albufera i els Embassaments de la Serra.

-I tu què estudiares, què és lo que més t'interessa?

-He estudiat més o manco un poc de tot, no m'he especialitzat en res, el tema que més m'interessa és l'Ecologia i dins l'ecologia, sobretot la Limnologia, que estudia el funcionament dels ecosistemes aquàtics.

-Quines aplicacions pràctiques té la Biologia?

-Es un poc lo que havíem dit abans.

Les aplicacions pràctiques se dedueixen de cada branca, en concret, la Biologia fonamentalment es dedica a l'estudi de tota la vida; l'ecologia, estudiant les relacions que hi ha dins un ecosistema, arriba al convenciment que la contaminació és nociva per la natura i per nosaltres en darrer terme; això pot fer, que es prenguin mesures polítiques. També gràcies a aquest estudi, es creà l'ecologisme que s'encarrega de concienciar l'opinió públi-

ca del problema.

Estudiant l'ecosistema primitiu o no alterat, se poden trobar remeis per l'Ecosistema que ha estat desequilibrat per l'home.

-Com així triares aquesta carrera?

-Tothom t'aconsella que estudiis medicina o d'advocat que són les dues carreres més conegudes, més ben vistes.

Ho vaig estudiar, perquè ara un tema que m'interessava, i en el qual m'agradaria treballar.

EL NOSTRE POBLE SE POT CONVERTIR EN UN SUBURBI DE PALMA.

-Parlant de Santa Maria,

quins problemes o coses ressaltaries?

-Més que de Santa Maria, seria més interessant parlar de Balears. Els principals problemes són l'ús abusiu del territori, em referesc a les urbanitzacions i també al problema igualment derivat del turisme, de la manca d'aigua; el problema dels incendis, i tot lo que d'ells se deriva, com és l'erosió del sol, aquests tres problemes, són els més importants dins la problemàtica de la conservació de la naturalesa de Balears. Aquests problemes més que res els ha sofert el litoral de les Illes, emperò en certa manera el nostre poble no està tan enfora de la mar, i en canvi a prop de

Palma, i aquesta proximitat a ciutat és el perill més fort que tenim, se pot arribar a convertir en un suburbi de ciutat, són els pobles que tenen part de muntanya i que estan a prop de Palma els que es veuen, amb una invasió urbanística descontrolada, com Puigpunyent, Esporles, Galilea, Bunyola i també Santa Maria.

-Has fet un treball damunt les aigües de Coanegra, de què parlares?

-Es un treball que vaig fer, per l'assignatura de Limnologia, intentava veure, quins organismes viuen a dins les aigües del torrent i com els afecta la qualitat de l'aigua, se tracta de fer una sèrie d'anàlisis químiques periòdiques de l'aigua a distints punts del torrent i anar classificant les aigües que hi viuen, sobretot els organismes que habiten el torrent són Larves d'insectes, Molses i moltes Algues que viuen damunt la superfície de les roques, que és lo que noltros en deim verdet. No és un torrent molt contaminat, tal vegada la problemàtica que té és que està dins una zona que atreu molt a la gent, i molts de pics, miren poc amb embrutar-lo.

S'estudi dels torrents de la Serra Nord, és una tasca que fins ara no s'havia començat i té interès per diversos motius, l'interès científic per ésser una zona desconeguda, per lo que no se sap, en l'estat de degradació que se troben i estudiar possibilitats per aprofitar aigües.

L'AIGUA ES UN RECURS RENOVABLE. EL TERRITORI ES UN RECURS NO RENOVABLE.

-Tu ets del G.O.B., què és el G.O.B.?

-El grup d'Ornitologia Balear, és una associació ecologista, que fa una funció importantíssima, en quant a concienciació dels problemes ecològics que tenim a les illes, i que de fet ha servit per salvar

molts d'espais naturals, com pugin ésser sa Dragonera o es Trenc.

A part d'això el G.O.B. també fa estudis damunt temes concrets de la biologia, sobretot d'Ornitologia i botànica.

També és important la seva labor educativa mitjançant de cursets relacionats amb temes de naturalesa.

-Mallorca per causes del turisme, ha sofert una ràpida i voluminosa destrucció ecològica, irreparable?

-Dins la problemàtica ambiental es parla de recursos renovables i d'altres no renovables, per exemple l'aigua és un recurs renovable, amb el sentit que un aquífer, que s'ha acotat o salinitzat és possible que si se deixa d'utilitzar, torni a una situació normal.

Emperò el territori és un recurs no renovable, una vegada que has destruït el bosc, i s'ha aixecat una urbanització damunt, s'ha fet un mal irreparable.

Per tant, si lo que està urbanitzat no és recuperable lo que s'ha de fer, és deixar d'urbanitzar ja!, o fer-ho amb una mica de sentit comú. Per sentit comú entenc, crear un turisme de més qualitat, no hem d'oblidar que el paisatge és el que atreu més als turistes, per tant si el mos carregam, arribarà un punt, que aquest turisme de qualitat serà impossible.

La solució seria, una política urbanística que partís d'estudis ecològics previs, a part d'això és necessari crear zones protegides, com la declaració de la serra nord com a parc natural i sobretot protegir espais naturals del litoral.

La gent se n'ha de donar compte de que si aquest procés urbanístic no s'atura, d'aquí a 20 anys no quedarà cap platja sense urbanitzar, i amb això no vull donar a entendre, que no se pot urbanitzar, s'ha d'urbanitzar, allà on toqui.

-No fa massa temps s'ha fundat l'Agrupació "GREENPEACE" a Mallorca, que persegueix?

-Està ben clar que els problemes ecològics no són particulars d'un determinat país o zona, i per això mateix se fa necessària una organització internacional.

El fet que s'hagi creat a Mallorca és molt positiu, per combatre l'actual degradació.

Música: M'agrada seleccionar la música segons el meu estat d'ànim, escolto un poc de tot.

Un grup o solista: Raimon, Lluís Llach, Compositors Clàssics.

Una revista: "Quimera".

Un llibre: No ho sé.

"Palabra, sobre palabra".

Un escriptor: Miquel Àngel Riera.

Un Art: La literatura.

Una activitat: Fotografia.

Una pel·lícula: "La mitad del Cielo".

Moda: No li faig molta d'atenció.

-Política: Es una cosa sèria i difícil.

Religió: Tenc confiança en l'homo.

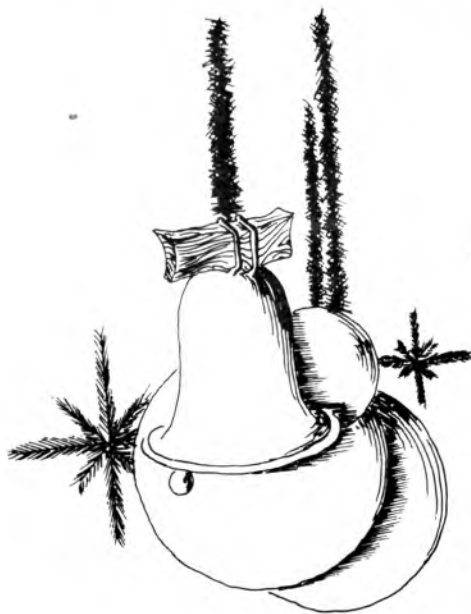
Un esport: Tennis.

Diversió: Anar de marxa i llegir.

Una cançó: "Viatge a Itaca", "He mirat aquesta terra".

Pere Calafat.

coanegra

ELS HI DESITJA

BON NADAL I

PRÒSPER ANY NOU

LES ARRELS CATALANES DE LA NOSTRA VILA (II)

PER TERRES DE L'EMPORDÀ

El 18 d'octubre com ja tenc dit a la crònica anterior, els mateixos seguirem des de Figueres en direcció al solar patri de Bernat de Santa Eugènia, però abans vull recordar qui era aquest per nosaltres eminent personatge. En el repartiment de les terres després de la reconquesta correspongué a Bernat de Santa Eugènia el nostre terme més algunes propietats fora d'ell. Els moros tenien dividida Mallorca en 12 districtes, qualche historiador modern en posa 13 o 14. Es amb Bernat de Santa Eugènia que el nostre terme, primer com a parròquia i després com a vila, comença a tenir existència o entitat pròpia que encara conserva llevat de la part de la vila de Santa Eugènia que es segregà de la nostra la passada centúria.

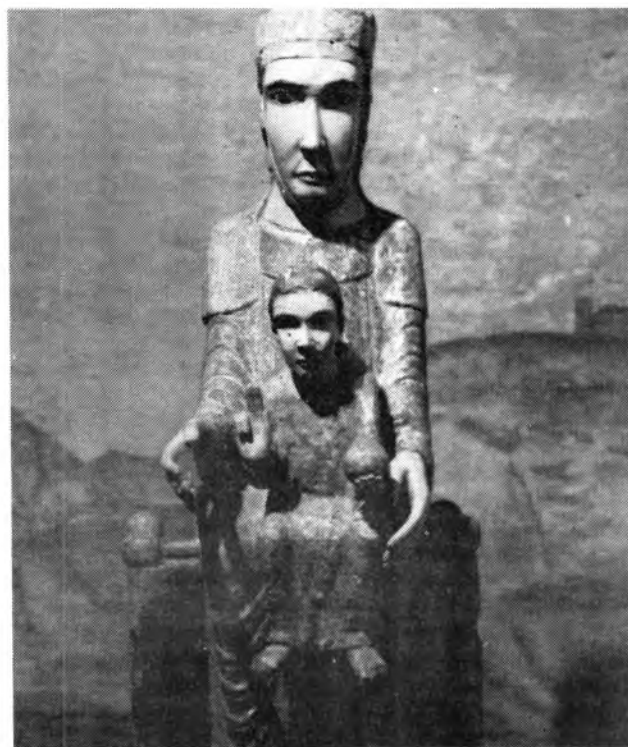
BERNAT DE SANTA EUGENIA, FUNDADOR DE LA NOSTRA VILA

Bernat de Santa Eugènia i el seu company Gilabert de Cruïlles a la reunió de Barcelona a finals de 1,228 juraren la seva participació a la reconquesta de Mallorca. La crònica de Desclot (Cap. III) reproduceix les mateixes paraules que digué Bernat de Santa Eugènia al rei Jaume I: "De mi us puc dir que jo iré amb vos

e manaré XX cavallers valents e abrivats son estats en guerra, ab bons cavalls e bones armes e servents de muntanya...". La crònica de Jaume I l'anomena "senyor de Torroella" i diu que fou el quart en desembarcar a Mallorca i Gilabert de Cruïlles el quint. A partir del segle XII alguns senyors de Torroella (no tots) tenen també el títol de Santa Eugènia. A la pròxima crònica veurem el perquè.

L'any 1.121 Pere Ponç de Torroella, com a senyor del dit lloc, junt amb altres grans personatges de la noblesa catalana assistí a la solemne fundació de la canònica agustiniana de Santa Maria d'Ullà, la que després sota la protecció dels Santa Eugènia es tingué en força vitalitat, fins que degut a inundacions del riu Ter la comunitat es traslladà en 1.804 a l'actual església parroquial, situada a un lloc més elevat. Bernat de Santa Eugènia en el seu testament mana ser enterrat a Santa Maria d'Ullà.

La muntanya de Torroella de Montgrí coronada per un castell mitgeval té al seu peu a la part de ponent Ullà i a la part de llevant, entre la dita muntanya i la mar, Torroella. Amb el nostre itinerari arribarem primer a Ullà, poblet de 300 ha-

Santa Maria d'Ullà, dita ara Mare de Déu de la Fossa, que presidí les exèquies de Bernat de Santa Eugènia i altres senyors Torroella. (Talla en fusta policromada, datada als segles XI-SX)

bitants. El rector ens obrí la parròquia, jo tenia poques esperances de trobar la sepultura de Bernat de Santa Eugènia, tractant-se d'una església del segle passat. El mateix rector ens mostrà no molt enfora del portal major l'antiga sepultura dels senyors de Torroella, escrita amb lletres gò-

tiques, amb el seu escut, una torre, i a damunt una inscripció moderna amb lletres majors que diu: "Transllatae vere 1.804". Les despulles o les cendres dels Torrelles havian estat translladades allà vertaderament l'any 1.804. Vaig sentir una gran emoció, ens trobàvem vora la tomba

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

COMERCIAL
SANTA MARIA

* SANEJAMENT * REGATGE
* ELECTRICITAT * FERRETERIA

Plaça dels Hostals, 3

Telèfon 62 03 75

Santa Maria del Camí (Mallorca)

de Bernat de Santa Eugènia i la seva família; després de set centúries seriem els primers santamariers en visitar-la.

TORROELLA DE MONTGRÍ

D'Ullà anàrem a Torroella, que dista sols 2 o 3 quilòmetres. D'Ullà vérem el castell, de Torroella no, el tapava un niful, seguia plovent. La primera visita fou per la parròquia, dedicada a Sant Genís, començada a principis del segle XIV, les seves obres duraren segles, és una petita catedral gòtica. A la parròquia anterior hi fundaren beneficis Bernat de Santa Eugènia i Ramon de Torroella, primer bisbe de Mallorca, el que ens demostra també que el dit bisbe era dels Torrelles de Montgrí.

A una plaça vora el portal lateral s'aixeca un gran palau modern anomenat "El Mirador" amb grans espais al seu interior dedicats a jardins, és on abans s'aixecava el primitiu castell feudal dels Torroella, tenfem per tant al davant el lloc que ocupà la casa pairal de Bernat de Santa Eugènia. Torroella és un poble d'uns 5.000 habitants, bons edificis, un museu, mercat i comerços que obren els dissabtes a la tarda, aixó ens permeté adquirir vistes del lloc. Les viles de Torroella de Montgrí i de Santa Maria del Camí estan fortament relacionades: AL SEGLE XIII on s'aixeca ara el nostre casc de població i als seus voltants Bernat de Santa

Cartel Mitgeval de Torroella de Montgrí

Eugènia hi instituí la Cavalleria, propietat després de la seva família fins al segle XVII en què s'extingí (A Mallorca hem dit Torrella per Torroella). Aïtra distingida família de la mateixa població deixà el seu llinatge a una possessió de Coanegra: Son Torrella. El 1.920 l'actual Puig de Son Seguí era d'Esteve Arrapat, abans anomenat Torrella. El procurador de Bernat de Santa Eugènia al nostre terme, ja en 1.231, era Ramon de Torrella qui abreuja el seu llinatge en "Torró", a pesar de tenir un carrer amb el nom de "Alcalde Torró" no era batle en el

sentit actual d'una vila, perque aquesta encara no existia, sinó que era el representant personal de Bernat de Santa Eugènia. I encara existien altres Torrelles.

CRUILLES

De Torroella seguïrem encara cap a Cruïlles, propietat del company de Bernat de Santa Eugènia, Gilabert de Cruïlles, porcioner d'una llenca de la nostra vila. Durant uns segles el que ara deim "Ses Alquerries" es digueren les Alquerries d'en Gilabert de Cruïlles, que a partir del segle passat perteneixen a Santa Eugènia, tots n'hem

passat anant a Sencelles. Cruïlles conserva un conjunt històric: part d'una murada, una torre de defensa i al centre d'una plaça moderna la torre de l'Homeatge del segle XI, a la que hi entràrem. Dalt un turó veí s'hi destriava l'antic monestir de Sant Miquel, romànic, on hi eren enterrats els antics cavallers Cruïlles; no el poguerem visitar perque s'acostava la nit.

Quants de records entranables té l'Empordà pels santamariers: Pals on s'aixeca el castell que Jaume I concedí de per vida a Bernat de Santa Eugènia, Cògols, llinatge d'un dels primers batles, que posseïa les terres devers el Camp Gran actual, Sa Verdura, així és deia Son Verdura al segle XIV, Figueres, d'on possiblement venien els anomenats "Figuera", Terrades i Boadella recordats a la crònica anterior i sobretot Torroella. I tants d'altres, de contrades catalanes com Seva, Berga, Martorell, Ponç i Canyelles que poblaren la nostra vila, als que hi podem afeigir molts d'altres llinatges mallorquins que són noms de poblacions catalanes com Parets, Ripoll, Sants, Montcada, Oleza, Rubí, Gaià, Moià, Cantallops, Maçanet, Reus i un ininterminable etc. etc.

Arribarem a Manresa a les 8 del vespre, hav'hem viatjat 12 hores, recorregut uns 500 quilòmetres, la majoria amb pluja, sort que dúiem un xofer experimentat que coneixia el terreny.

Josep Capó Juan

DESTIL.LERIES

SANTA MARIA

FABRICA DE LICORS

Especialitat amb

PALO RESOLIS

HERBES FOC I FUM

Rei Sanç, 3

Tel. 62 01 66

SANTA MARIA DEL CAMI

Plaça d'els Hostals, 22

Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

CICLISME

EL C.U.C., AMB DIFICULTATS ECONOMIQUES

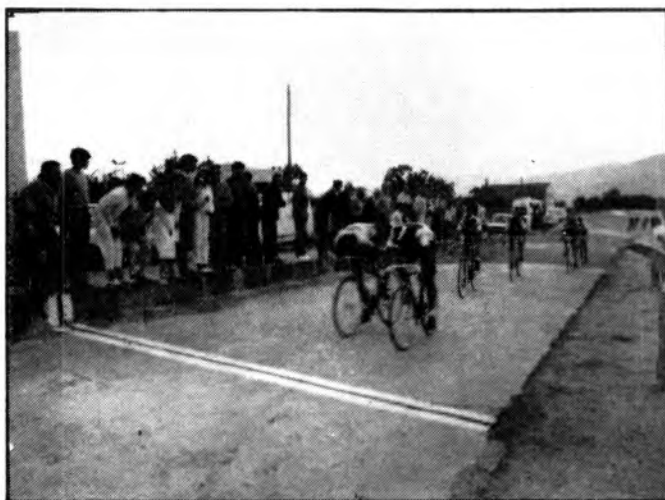
Ara que som pràcticament a cavall entre dos anys i entre dues temporades ciclistes és un bon moment per a passar revista a allò que ha estat la temporada 1986 pel Club Unió Ciclista Sta. Maria i al mateix temps parlar dels projectes pel 1987. I potser la primera precisió que podríem fer és dir que parlar del C.U.C. a hores d'ara implica per força parlar de xifres i deutes, i sobretot, de promeses d'ajuda incomplides.

El C.U.C. ha comptat per a aquesta temporada ja acabada amb el suport de la firma comercial "Conspont" que ha col·laborat amb 150.000 pts. i del Bar Can Carol amb 50.000. La subvenció de l'Ajuntament ha assolit la xifra de 44.000 pessetes. Aquests doblers han estat insuficients i per aquesta raó el Club, que organitzativament ha fet

un gran esforç, es troba en una situació deficitària.

Val a dir, però, que si algunes institucions complissin una mica això s'hauria evitat. Que la subvenció de l'Ajuntament sigui inferior a l'ajuda oferida per una empresa privada com el Bar Can Carol és molt simptomàtic. I encara ho és més el fet que el batle de la nostra vila anunciï alegrement per la ràdio que l'Ajuntament dona els trofeus d'una carrera, que ens els programés d'aquesta carrera el "magnífic" Ajuntament hi vagi com a patrocinador i que de les miserables 12.000 pessetes promeses per tot això el C.U.C. encara no n'hagi vista ni mitja.

Quant al Consell Insular de Mallorca, tampoc queda gaire bé. Ja té mèrit que cobris les despeses derivades de la instal·lació elèctrica del velòdrom, però no ens

sembla correcte que D. Santiago Coll prometi verbalment al President del C.U.C. Sta. Maria una ajuda per a la carrera d'inauguració de l'enllumenat al velòdrom amb trofeus que porten el nom del C.I.M., i després "si te he visto no me acuerdo".

I per la temporada que ve el C.U.C. no ho té gaire millor. De moment "Conspont" només està en disposició d'oferir la meitat del valor de la vestimenta dels corredors, de manera que si no es troba un altre "sponsor" els corredors representatius de la nostra vila hauran de córrer sense "coulottes", amb una sola sabata i un sol calcetí.

Però ja n'hi ha prou de xerrar de coses tristes i

passam a l'aspecte esportiu del qual n'hem anat donant compte en successius números de "Coanegra". Per a la temporada que s'acosta el Club disposa en principi de dos corredors juvenils i tres cadets, cosa que sembla insuficient.

Així doncs és possible el fitxatge de tres o quatre al·lots més per completar i equilibrar la plantilla. També hi ha la possibilitat d'un canvi d'entrenador perquè en Joan Serra ho té difícil per a combinar-ho amb les seves ocupacions.

En resum, el C.U.C. segueix endavant malgrat les dificultats. Esperem que les gestions per a la propera temporada tinguin èxit.

J.S.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

G. A. T. 486

VIAJES
mundisol SA

per la seva comoditat, poden fer les seves reserves a SUPERTRES, t. 62 04 92

DIRECCIO GENERAL

DIRECCIO GENERAL:
C/ Fray Luis de León, 4
07011 - Palma de Mallorca
Tels: 23 13 48 / 49
Telex: 69078 MSOL

MAGATZEM DE MATERIALS
DE CONSTRUCCIO

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1

Tel. 62 02 30

SANTA MARIA DEL CAMI

PETANCA

EL CLUB UNIO SANTA MARIA

A la fi ens posàrem en contacte amb en Josep Torreblanca i desembullàrem la troca de notícies contradictòries que ens havien arribat sobre aquest Club a principi de temporada.

En Josep Torreblanca és el President d'aquest Club, com ja saben de sobra tots els seguidors d'aquest esport a la nostra vila, i de bon grat ens va aclarir que la Unió no havia desaparegut mai del mapa i que tota la qüestió anava de que en un principi tenien pensada la inscripció de dos

equips, la qual cosa no va ser possible per manca de recursos econòmics. La idea era formar un equip de promoció a base de jugadors joves i encara inexperts i un altre equip més potent i reforçat amb el fitxatge d'alguns elements també santamariers però que per circumstàncies la lliga passada militaren a un equip d'Inca. Per desgràcia sembla que aquest rescat de jugadors no va ser possible per falta de pecúnia com ja hem dit i tot quedà en no-res per enguany, però

el Club va inscriure's a la competició amb un conjunt integrat bàsicament pels de l'any passat amb la incorporació de dos infantils, un juvenil i un amateur i el retorn, així mateix, de dos jugadors dels qui l'any passat havien emigrat a Inca. En total, 15 jugadors. La gestió del Club va a cura del President Josep Torreblanca, Vicepresident Jaume Vallés, Secretari Gabriel Borràs i Delegat Josep Ordóñez.

Vuit són els partits de la Lliga que la Unió

porta disputats i n'ha guanyat tres i n'ha perdut cinc, trobant-se situat a la meitat de la taula classificatòria. Però això no és lo més important segons ens confessava en Josep Torreblanca, sinó que el principal objectiu del Club és servir d'instrument eficaç per a la promoció de l'esport de la petanca a la nostra vila. En aquest mateix sentit el President del Club Unió Sta. Maria ens manifestava quan l'animàrem a opinar sobre el fet que hi hagués dos clubs al poble, que l'esport es fomenta més amb dos clubs que si n'hi hagués un de sol, no ja per la qüestió d'una hipotètica rivalitat sinó perquè considera que la filosofia que empeny els dos clubs santamariers és ben distinta, i un i altre es complementen. Concretament atorga al seu Club la missió de fomentar l'esport de base com ja hem dit, formant nous jugadors; mentre que sembla que la Villa aspira més que res a conformar un equip cada cop més reforçat amb l'aspiració d'anar escalant posicions i categories en el context de la petanca mallorquina. I va afegir en Josep Torreblanca que si els nous jugadors de la Unió de la Unió assolissin un bon nivell i fossin aptes per a reforçar el "Villa" ell personalment estaria encantat de cedir-los.

J.S.

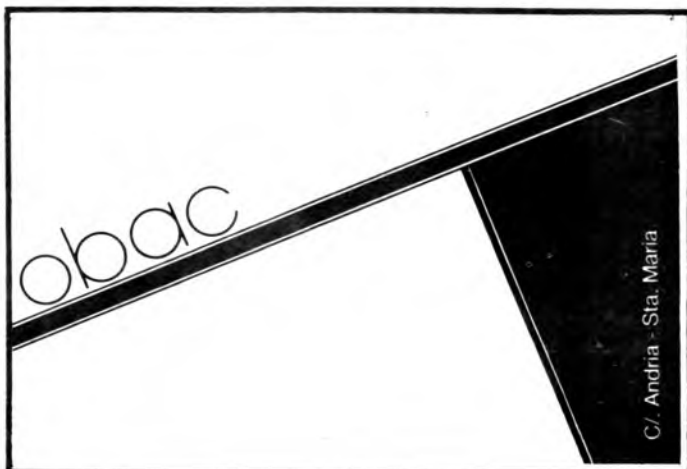
SERVICI RENAULT

Tallers MARTI

—REPARACIONS—
NETEJA I GREIXATGE

Carrer Bernat de Sta. Eugenia, 71 Tel. 62 06 74
SANTA MARIA DEL CAMI

FUTBOL

U.E. SA FONT: UN GRUP D'AMICS

Des que havia començat la temporada, no havíem fet menció respecte al futbol d'empreses.

Aquell grup de futbol que va començar fa uns quants anys dient-se 'Els acabados', que després va passar a dir-se 'Ca'n Carol', aquest any i sota el nom d'Unió Esportiva Sa Font, i com a segon equip del C.D. Santa Maria, està fent, sota la tutela d'en Joan Sedeño "el xapista", una de les temporades més vistoses de quantes se recorden al poble.

L'equip aquest any pareix que s'ha pres seriosament això de jugar, i, encara que els seus components ho fan per divertir-se, s'entrenen dos dies per setmana, es diverteixen i els dissabtes van a passar una estona al camp, amb el resultat que d'aquesta manera van segons a la taula de classificació.

Segons en Joan Sedeño, l'equip és el mateix de tots els anys, amb la varietat que normalment entrenen, i que té una plantilla molt àmplia. Tota aquesta plantilla està formada per joves que sols volen jugar per estar en forma i per passar una estona bona. Fins i tot ha arribat a fer 7 canvis a un parell de partits, sigui el que sigui el resultat, per d'aquesta manera

tenir a tothom content, ja que encara que els interessa guanyar, diu que no és el més important, sinó que el més important és la unió, la força i la companyonia, el que fa que sigui un grup d'amics, malgrat que els resultats un dia puguin esser contraris, que esperem que no sigui així, sinó que se-guesqui la ratxa com fins ara.

També volem fer resaltar que uns quants components, com en Tomeu "Filo", en Xisco Parets o en "Currillo", ja tenen fitxa amb el Santa Maria, per si un dia o l'altre els han de menester. De fet en Tomeu 'Filo' asfduament juga els dissabtes amb "Sa Font" i els diumenges amb el Santa Maria.

Creim que aquests detalls que poden tenir aquests jugadors són dignes de fer-se sebre. No sols són aquests tres, sinó quasi la totalitat de la plantilla, pel que aquest grup d'amics, demostra que si ho són, i que estimen el nostre poble més que qualsevol. Un altre detall, és que aquest grup, asfduament, animen l'equip amateur, bé sigui dins el poble o fora vila.

Alegra saber que hi ha gent com aquesta. Esperem que duri molt de temps.

TORRADA AL CAMP

Dijous dia 4, després d'haver acabat l'entrenament de futbol, els equips Sta. Maria i U.E. Sa Font, feren una torrada de pinyol vermell, sufragada per la Directiva del Club, malgrat que l'equip amateur hagués perdut per 0-5 davant el Sineu, el diumenge passat. La torrada va esser molt entretinguda, hi va haver sobrassada, botifarrons i bistecs per tots, pa i vi a rompre. D'aquesta manera, la Directiva volia crear més unió entre els components dels equips i aixecar la moral dels amateurs que semblava bastant baixa. Un detall que tothom va agrair. Hi hagué moments per les bromes, xerrades...tot molt positiu. L'equip amateur havia de manester un poc d'animació que demostraren el proper diumenge guanyant fora casa...

Xisco

ANDREU BORRÀS,
NOU ENTRENADOR

N'Andreu, binissalemer, que l'any passat ja havia estat militant al Santa Maria i que enguany havia començat la temporada a l'equip femení. Forma parella amb en Pep Martínez

per conduir el primer equip.

Després en Pep Martínez, presentà la dimissió com a entrenador, perquè segons les seves paraules "ja havia fet quant havia pogut per tenir un bon resultat, i que no era qüestió de saber sinó més bé de sort i mentalització dels jugadors". Pensam que té raó en Pep ja que ell és una persona que viu plenament l'esport i no li agrada que les coses surtin malament, sembla que era lo millor que podia fer malgrat pesi a molts.

Així el dimarts dia 2 el secretari del Club, Toni Ripoll, va fer la presentació oficial de n'Andreu als jugadors. Sigui pel que sigui, bé per allò que a nou entrenador victòria segura o pels forts entrenaments. El diumenge dia set l'equip va guanyar el primer partit fora casa contra el Búger per 0-1. Esperem que s'iniciï la ratxa i que els propers resultats siguin positius. De moment l'equip ja ha sortit de la coa de la classificació. N'Andreu diu que ho té bastant clar, sols falta un poc més de força i que cada jugador faci el que ell digui al mig del camp amb serietat i disciplina, a més d'unió i companyerisme. Potser sia la medicina que feia falta per curar l'equip.

Xisco

BÀSQUET

**MARILENA CANYELLES
LESIONADA**

**PROBLEMES
DEL SENIOR FEMENÍ.**

Un dels puntals de l'equip JUVENIL FEMENI, na Marilena Canyelles, d'aquí a uns quants dies haurà de passar per la sala d'operacions. Tot és degut a que l'os del turmell del peu li ha sortit més del compte. Es una llàstima ja que aquesta jugadora fa molta de falta a l'equip, els seus més de 15 punts per partit així ho demostren. No sols això sinó que també amb la seva simpatia i bona companyonia unit al de la resta de companyes, fent una pinya bastant unida, tant dins com fora del terreny de joc.

Un detall a tenir en compte, és que des que es va lesionar els dos partits que l'equip ha jugat els ha perdut, encara que per poca diferència. Tal vegada la diferència que na Marilena hagués aportat de jugarlos... Això ha fet que el grup perdés un poc la coa dels capdavanters a la classificació.

Esperam que la recuperació sigui ràpida i que tornem a veure na Marilena fent bàsquet sobre la pista i guanyant partits amb les seves companyes, que a ben segur la troben a faltar.

EL SENIOR FEMENI.

Fa diverses vegades que els resums oferits hem fet poc comentari d'ell. Ara volem aprofundir un poc més sobre els principals problemes que té i que fan que l'equip no tengui uns resultats així com cal.

L'equip està format per jugadores majoritàriament del poble, i que fa molts d'anys que practiquen el bàsquet i quan volen ho fan molt bé. Es un equip bastant competent, tal vegada individualment dels millors que hi ha dins el nom-

brós grup de la categoria senyor provincial mallorquina. Podem dir, que l'únic que fa falta dins l'equip són jugadores altes, ja que en general saben fer botar bé la pilota, tirar a canastra i entrar així com cal, punts que molts d'equips ja voldrien posseir. Però entre d'altres té un greu problema. A l'hora de dur a terme tot el que saben i aprenen als entrenaments, es posen un poc nervioses, es precipiten, perden pilotes, i no surt res o quasi res a to. Als inicis del partit i als finals quasi sempre passa això, malgrat que demostrin que ho poden fer bé, sempre se solen perdre per aquests defectes. El seu entrenador a vegades s'ha enfadat seriosament, perquè diu que ja no sap que fer. Durant els entrenaments tot surt bé i ho saben fer bé, i als partits malauradament no. De vegades quan crida l'atenció de les jugadores, surten els nirvis i res surt bé. De vegades pensa que no dient res podrien sortir les coses com cal. La qüestió és que l'equip no està al lloc on podria trobar-se, mirant els competidors podrien estar per la capçalera.

Hem sentit rumors que la cosa no pot anar així, creim que jugadores, entrenadors i tots els seguidors-animadors han de seguir fent feina, entrenant, jugant i lluitant per guanyar partits. Controlant aquests malleïts nirvis de principis i final del partit, perdent —si cal— un poc el respecte a l'equip contrari, oblidant renous i primeres impressions, que de segur que les jugadores del senior ho fan tant bé o millor. Ja que seria una llàstima quedar sense equip Senior, ànims, que arribaran victòries.

Xisco.

QUADRE DE RESULTATS

FUTBOL.

FUTBOL D'EMPRESSES.

Sa Font - Zapat. Troter.	3-0
Es Corn La Bimba - Sa Font	1-0
Sa Font - Zarza	2-1
Beta Color - Sa Font	0-1
Sa Font - Mediterrani	2-1
Sa Font - Vet. Bunyola.	1-0
Recreat. Mae - Sa Font.	3-1
Sa Font - Hosp. Psiquiàtric	5-0
Ca Na Paulina - Sa Font	3-1
Sa Font - Bowling Palma.	3-0
Zapat. Troter - Sa Font.	1-4

3a. REGIONAL:

Santa María - Sineu	0-5
Búger - Sta. Maria	0-1

BASQUET.

SENIOR MASCULI.

Santa Maria - Puigpunyent.	52-47
Andratx - Santa Maria	91-64
Santa Maria - Porreres.	60-34
Pla de Na Tesa - Santa Maria	49-52

SENIOR FEMENI.

Juan Capó - Sta. Maria	42-37
Santa Maria - Escolar	25-30
Binissalem - Santa Maria	33-44
Santa Maria - Campos.	39-45
Espanyol - Santa Maria.	92-56

**VINS
RUBI**

ELABORACIO PROPIA

*Celler: Bartomeu Simonet, 4
SANTA MARIA DEL CAMI*

Tel. 62 00 68

CAFETERIA - BAR

COMERÇ
(local climatitzat)

GELATS - REFRESCS - TAPES

**UN LOCAL AMPLE I
CONFORTABLE PER A TOTS**

Plaça dels Hostals, 27 - 29

Tel. 62 00 29

SANTA MARIA DEL CAMI

SOCIETAT DE CAÇADORS**EL 22 DE NOVEMBRE SE VA CELEBRAR EL CAMPIONAT LOCAL DE CAÇA**

El Campionat Local de Caça, organitzat per la Societat de Caçadors Santamariera es va celebrar pel Campionat de Balears de 1987.

S'establí un circuit de Caça del qual no es podia sortir, delimitant per Comovisa, Torrent Fals, Estanca-sangs. La Societat per a un major goig dels participants, amollà 10 perdius, 10 conills i 50 guàtleres.

Establint-se els següents punts per peça caçada: 200 punts per perdiu, 150 punts per conill, i 50 per guàtleres i mèrleres. De tal manera que el caçador guanyador seria el que obtingués més punts. Per altra part l'honori del concurs començà a les 9 del matí acabant a les 13,00 hores, en cas d'empat a punts és guanyador el caçador que arribi més prest.

La jornada començà a Can Quart on el jurat tenia la taula —jurat compost per Joan Ordines, Antoni Borràs, Rafel Moyà, Mateu Serra i Bartomeu Colom—, establint-se que cada concursant poc canviar una vegada de ca i d'escopeta sempre davant la taula dels jurats. Per altra part cada concursant s'apunta amb un acompanyant, que els jurats distribuïren aleatòriament als caçadors, l'acompanyant vetlla pel bon seguiment deportiu del concurs.

Aquets són tots el participants -caçadors i jurat- en el campionat de caça local celebrat el passat dia 22 de novembre

La classificació final del campionat fou:

- 1.- Francesc Sosa, amb 800 punts, i arribada a les 12,32.
- 2.- Mateu Colom, amb 800 punts, i arribada a les 12,50.
- 3.- Manuel Palomino, amb 550 punts, i arribada a les 11,16.
- 4.- Guillem Amengual,

amb 550 punts i arribada a les 12,58.

- 5.- Pere J. Vidal, amb 500 punts i arribada a les 12,45.

La Societat de Caçadors lamenta la poca participació dels caçadors, sols se n'apuntaren 17. Una vegada acabat el concurs, i sobre les dues començà una bona dinada, amb riu-

lles i bauxa. L'endemà dia 23, la societat efectuà una amollada de guàtleres, per poder disfrutar de l'esport dels socis. De tota manera manca major participació. Sort a Francesc Sosa al Campionat de Balears de 1987 com a representant de la nostra vila.

Informació resumida d'una nota facilitada per: Tomeu Colom.

MIQUEL SANTANDREU

- *Vespinos *Mobilettes
- *Moto - sierra ECHO
- *Moto - cultor PIVA
- *VESPA

Bernat de Sta. Eugenia, 126
Tel. 62 00 77 SANTA MARIA DEL CAMI

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
XARXES DE BAIXA TENSIO
REPARACIONS EN GENERAL

FORELECTRIC

Carrer Bartomeu Pascual, 4 A
Telèfon 62 09 39
SANTA MARIA DEL CAMI